

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

- AVGUST
- 1 P Vasi sv. Petra
- 2 T Alfons
- 3 S Najha sv. Stof.
- 4 C Dominik
- 5 P Marijn Snej.
- 6 S Sprem. na gori
- 7 N a. pobink.
- 8 P Cirjak
- 9 T Roman
- 10 S Lovrene
- 11 C Suzana
- 12 P Klara
- 13 S Kasijan
- 14 N 10. pobink.
- 15 P Vabozetnje
- 16 T Sv. Rok

ŠTEV. (NO.) 152.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 6. AVGUSTA — SATURDAY, AUGUST 6, 1938

LETNIK (VOL.) XLVII.

Milicniki varujejo stavkokaze - Japonski predlog za mir

Governer države Iowa dal z milicniki zastražiti Maytag tovarno, da stavkokazom ne bo oviran dostop. — Družba vztraja na znižanju plač 10 odstotkov. — Kljub governerjevi prepovedi nadaljuje vladni odbor s svojo preiskavo.

Newton, Ia. — V tukajšnji tovarni Maytag pralnih strojev, ki je bila zapra od mesecev, ki je bila vsled stavke, se je ta četrtek zopet otvoril obrat. Ni pa sledila ta otvoritev kakemu sporazumu med delavsko unijo in vodstvom tovarne, marveč odredil jo je državni governer Kraschel in z državno milico je dal zastražiti tovarno, da zasigura stavkokazem prost dohod v njo. Tako je governer z oboroženo silo pripomogel družbi, da je — ali le delno, ali povsem, kar bo pokazala bodočnost — mogla strati delavsko stavko, ki je trajala 13 tednov. Kako naj sprejme članstvo unije ta odlok governerja, se je imelo odločiti na zborovanju uslužbenecov, katero je bilo sklicano za četrtek. V naprej pa je bilo objavljeno, da bodo morali tisti, ki se pod varstvom milice vrnejo na delo, sprejeti desetodstotno znižanje plač, kakor je to zahtevala družba in vsled česar se je tudi stavka začela.

Unije pa ne razburja samo to, ker je governer z vojaško silo prišel družbi na pomoč, marveč ogorčena je obenem tudi vsled objave, da dvanajsterim voditeljem stavke ne bo dovoljen vstop v tovarno, do čim vsi ostali uslužbenci lahko pridejo nazaj na svoje delo. Ako bo namreč to obveljalo, uvidi unija možnost, da bo izgnala vsako besedo in bo na enak način lahko tovarna odslavljala od dela, kogar bi se ji poljubilo.

Da bo unija skušala, kljub neugodnim okoliščinam, v katero jo je spravil governer, obvarovati svoj prestiž in čuvati pravice delavstva, je skoraj sigurna stvar in je torej težko pričakovati, da bi uporaba orožja privedla do miru, zlasti še, ker se zadeva glede stavke obravnava tudi na drugem mestu, namreč v Des Moines, in sicer od vladnega odbora za delavske odnose. Zakor je bilo že poročano, je ta odbor podvel pred nekaj dnevi preiskavo glede vzrokov nekega vzroka, bržkone, ker se je bal, da bi preiskava ugotegnila imeti neugoden izid za družbo, pa je governer preiskavo enostavno prepovedal. Federalno vlado, katero v tem slučaju zastopa omenjeni odbor, je ta prepoved sprva osupnila, kajti pomenila je nekako bojno napoved države Iowa Zed. državi, in je odložila preiskavo za dva dni, da se med tem razčisti zadeva. Za četrtek pa je nato odbor napovedal nadaljevanje preiskave. Popustil je le v toliko, da je prenesti kraj, kjer se bo vršila, iz Newtona v Des Moines. Ker pa je governer že prej proglašil obsedno stanje po celi državi Iowa, je odbor sklenil, da bo vodil svoje posle v federalnem posloplju, do katerega tudi governer nima nobene pravice. Ko je governer

DELO VLADE ZA IZBOLJŠANJE

Program, da se zasigura višja kupna moč.

Washington, D. C. — Neke osebnosti, katerega ime se ni objavilo, je bila od vladne administracije določena pred par meseci, da konfirira z voditelji industrije in delavstva glede pogojev, ki bi omogočili izboljšanje gospodarskega stanja. Ta mož je zadnji četrtek objavil program, ki bi privedel do tega. Prvi pogoj, pravi, je, da se zasigura delavstvu take plače, da bodo zadostovale za dostojno življenje. Dalje, da se zagotovi uslužbenecem brezpogojna svoboda do organiziranja, in končno, da se delavstvu prizna pravica do kolektivnega pogajanja, pri čemer ne sme biti pritiska na nje niti od strani delodajalcev, niti od strani unij. Kakor pravi ta oseba, se industrijalisti po večini s tem programom strinjajo.

PAMETNO JE, NAUČITI SE PLAVATI

State College, Pa. — Kako pametno je za vsakogar, da se nauči plavanja, ne samo odrasli, marveč tudi otroci, nam daje dober vzgled tri leta stari otrok, Margaret A. Hartle. Deklica je zadnje sredo padla v vodo z nekega mostu, kjer je bila voda globoka in deroča. Na presenečenje vseh, še najbolj pa njenih staršev, pa je otrok krepko brez vsake pomoči, pričel plavati k obrežju in se tudi srečno rešil.

KAZNOVANA ZLORABA "TRANSFERJEV"

Chicago, Ill. — Družba cestnih železnic je zadnje sredo objavila, da se je tekom zadnjih dni izvršilo 110 aretacij nad osebami, ki so skušale nepostavnim potom uporabljati "transferje". Največ jih je bilo aretiranih na oglu Madison in Halsted ter na Madison in Roosevelt. V vsakem slučaju so bili kršilci kaznovani z globo po \$5. V nekaterih slučajih, pravi družba, so kršilci pristopili k osebam, ki so prišle s cestne kare in jih prosili za "transfer". Istočasno se je povdarilo, da je protizakonito, prodajati, izmenjavati ali oddajati te prenosne vozne listke.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

uvidel, da ga je vladni odbor prekanil, se je hotel vsaj deloma oprati sramote in je preklical obsedno stanje za ostali del države ter ga obdržal le v Jasper okraju, v katerem leži mesto Newton. Na ta način se je rešil zadrege, da mu ni bilo treba nastopiti proti vladnemu odboru v Des Moines, kjer bi bil gotovo poražen. V delo tega odbora zdaj stavijo delavci upanje, da jim bo pomogel do pravic.

ITALIJA PROTI JUDOM

Razložek se začel delati med Judi in drugimi plemeni.

Rim, Italija. — Judje v Italiji imajo dovolj povoda, da se vznemirjajo glede svoje bodočnosti, kajti preti jim podobna usoda, kakršne so deležni njih bratje v Nemčiji. Vlada je namreč zadnje sredo objavila svojo prvo odredbo, naperjeno proti Judom, ki se glasi, da tujezemski Judje ne smejo obiskovati italijanskih šol. Je sicer ta odredba sama na sebi malenkostnega pomena, ker je kaj malo tujezemskih judovskih dijakov v Italiji, toda nevarnost tiči v tem, ker je to prvokrat, da se v Italiji dela razložek med Judi in drugimi plemeni, in pa, ker se z gotovostjo pričakuje, da je to le začetek in bodo pozneje sledile ostrejšje odredbe.

CANTOR OŽIGOSAL FORDA

New York, N. Y. — Znani filmski igralec Eddie Cantor je ostro ožigosal avtomobilskega magnata Henry Ford vsled tega, ker je ta sprejel neko odlikovanje od Hitlerja. Povdaril je, da je Ford "neumen, neamerikanski in nekrščanski, ker gre sprejeti odlikovanje od Hitlerja, največjega gangsterja sveta." Te besede je izrekal Cantor zadnje sredo na nekem banketu, prirejenem njemu v čast, ter je obenem posvaril proti antisemitizmu v tej deželi.

ODSTRANITEV OVIR ZA RAZGLEDE OB CESTAH

Chicago, Ill. — Komisarju za javna dela, O. E. Hewittu, je bilo zadnje sredo od mestnega sveta izdano naročilo, da odstrani ob cestah z zemljišč, ki so javna last, drevje, grmovje in reklamne table, katere ovirajo razgled avtomobilistom.

ŠTEVILO AVTOMOBILISTOV KAZNOVANIH

Chicago, Ill. — Zadnje sredo se je objavila statistika o obravnavah na sodiščih proti nepravim, in nevarnim avtomobilistom tekom zadnjih 12 mesecev, do 31. julija. V tem času je bilo poslanih v zapor 829 avtomobilistov, od katerih

NAPOVEDUJEJO BOLJŠE ČASE ZA BIZNES

New York, N. Y. — Razni voditelji v svetu biznisa in finančnic, ki so se zadnje sredo odpejali v Evropo, so splošno izražali ugodno napoved, da se bodo razmere v drugi polovici tega leta stalo izboljševale. Pravi, da se je biznis že zdaj nekoliko okreplil, do konca septembra pa bo opaziti znaten dvig, češ, da narašča domača konsumpcija in se obenem dviga izvoz, k čemur se pripomogne trgovske pogodbe, katere je sklenil državni department s tujezemstvom.

KRIŽEM SVETA

Barcelona, Španija. — V noči med torkom in sredo so nacionalistični aeroplani ponovno izvršili bombni napad na to mesto, in sicer dvakrat. Lunin svet je pripomogel, da so bombe dobro zadevale in pobile štjevilno ljudi ter napravile dosti materialne škode.

Nürnberg, Nemčija. — Tukajšnji mestni svet je vzel v svojo last staro judovsko sinagogo in administrativno poslopje judovskega kulturnega društva in je odredil, da se sinagoga takoj porušil. Judom bo ostala neka manjša sinagoga.

Hankov, Kitajska. — Glede spora med Japonsko in Rusijo se je neki višji kitajski vladni uradnik izjavil, da ima Rusija v posesti edini izvod zemljevida, ki kaže določitev meje med Rusijo in Mandžurijo, kakor se je sklenila v pogodbi leta 1869.

DREVO IZGINILO POD ZEMLJO

Conshohocken, Pa. — Policija je prejela zadnje sredo obvestilo od neke Mrs. C. Knoede, da je veliko javorjevo drevo, ki je raslo na njenem dvorišču, nenadoma izginilo pod zemljo. Ženska pravi, da je zaslišala neko podzemsko grmenje in, ko je prihitela ven, je zapazila, da drevesa ni več. Preiskava je nato pokazala, da teče pod zemljo reka, in je tako brzokone voda izpodjedla temelj drevesu.

DEL GASOLINSKIH DAVKOV ZA RELIF

Chicago, Ill. — Na seji mestnega sveta se je zadnje sredo sklenilo, da se bo porabilo dva in pol milijona dolarjev, ki so se pridobili iz državnega davka na gasolin, za mestni relief. Mesto dobi od države vsako leto po šest milijonov kot delež na tem davku, od česar se je do zdaj že porabilo dva in pol milijona za šole; na ta način ostane za popravo in vzdrževanje cest le še en milijon.

PREDSEDNIK SE VRAČA DOMOV

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt se bo vrnil s svojega dolgega potovanja po Pacifiku na ameriška tla prihodnji tork, Pristal bo v Pensacola, Fla., od koder bo takoj odpotoval v Warm Springs, Ga. Kakor se govori, bo porabil predsednik ostali del tega meseca in prihodnji mesec še za več potovanj širom dežele, in sicer po osrednjem zapadu in jugu. Obiskati namerava baje tudi Kanado.

PONUJA NEVTRALNI PAS

Japonska stavila predlog, da posebna komisija določi meje na spornem ozemlju.

Tokio, Japonska. — Med tem, ko ste japonska in ruska vlada izmenjavali med seboj proteste proti obmejnimi spopadom ob Mandžuriji, pa je japonska vlada v četrtek objavila, da je potom sovjetskega poslanika v Tokio predložila Rusiji pogoje, da se končajo sedanje sovražnosti. Japonski predlog se ni objavil, vendar, kakor se ugotavlja, obsega sledeče točke:

Japonska bo odtegnila svoje vojaštvo s spornega ozemlja okrog mesta Čangkufeng, ki leži v kotu med Mandžukuo, Sibirijo in Korejo in za katerega si obe državi prisvajata lastninsko pravico. Rusija se mora obvezati, da tega ozemlja ne bo ponovno zasedala. Tako se ima določiti nekaj nevtraln pas, ki bi obstajal od tedaj, ko bi posebna komisija natančno določila, kje teče meja.

Z napetostjo in zanimanjem se pričakuje, kaj bo Rusija na to odgovorila.

DEL GASOLINSKIH DAVKOV ZA RELIF

Chicago, Ill. — Na seji mestnega sveta se je zadnje sredo sklenilo, da se bo porabilo dva in pol milijona dolarjev, ki so se pridobili iz državnega davka na gasolin, za mestni relief. Mesto dobi od države vsako leto po šest milijonov kot delež na tem davku, od česar se je do zdaj že porabilo dva in pol milijona za šole; na ta način ostane za popravo in vzdrževanje cest le še en milijon.

PREDSEDNIK SE VRAČA DOMOV

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt se bo vrnil s svojega dolgega potovanja po Pacifiku na ameriška tla prihodnji tork, Pristal bo v Pensacola, Fla., od koder bo takoj odpotoval v Warm Springs, Ga. Kakor se govori, bo porabil predsednik ostali del tega meseca in prihodnji mesec še za več potovanj širom dežele, in sicer po osrednjem zapadu in jugu. Obiskati namerava baje tudi Kanado.

Iz Jugoslavije

Prva letošnja nesreča v Kamniških planinah je zahtevala življenje mladega planinca Brejca iz Kamnika. — Lepo število novih delniških družb v prvem polletju. — Smrtna kosa, nezgode in drugo.

Žrtev planin
Kamnik, 18. julija. — Ni se še povsem razbohotilo poletje — še komaj pred dnevi je svež sneg padel na gorske vrhove — pa so že planine izterjale svoje prvo žrtev.

V soboto je odšel Brejc Viktor, uslužbenec tovarne Ant. Knafliča, v družbi svojih tovarišev in prijateljev na Krvavec. V nedeljo pa so se odpravili nekateri — med katerimi je bil pokojni Brejc Viktor — proti Korenu, da napravijo plezalno turo na steno pod Košuto in da si med potjo odtrgajo kakšno lepo planiko. Pred odhodom pa so se dogovorili in točno določili uro, ko se zopet snidejo v koči na Krvavcu.

V steni se nahajajoča Brejc in Pižmoht Štefan sta bila stalno med seboj v zvezi s kličici in vriskanjem. Ovrog 11 dopoldne pa ju je zalotila v steni silna ploha z debelo točo, a še sta si dajala medsebojne znake z vriskanjem. Naenkrat pa prijatelj pokojnika Pižmoht ni dobil več odziva na svoj klic in je bil trdno prepričan, da je Brejc uspešno pobegnil s stene pred silno nevvihto. Med spuščanjem po steni nazval do Pižmoht še nekajkrat zavriskal in je po glasu odziva takoj spoznal, da to ni glas njegovega tovariša. Opazil pa je tudi kmalu pod steno sveže sledove čevljev neznanega turista. V koči je poiskal ostalo družbo, ki je tudi kmalu krenila na pot proti domu. Vsa družba iz prepričanosti, da je Brejc doma, je krenila na svoje domove, nakar se je kmalu razneslo, da Brejca še vedno ni domov. Čakali so in čakali ter končno le zadevo prijavili reševalni postaji SPD v Kamniku, ki je takoj ukrenila vse potrebno, da se odpravi reševalna ekspedicija na mesto, kjer sta plezala Pižmoht in Brejc. Pod Košuto so Viktorja Brejca, ki je med vzpenjanjem za najlepšimi planikami zdrknil v prepad, našli mrtvega. Po rodu je bil iz Dolenjih Novakov pri Idriji, od koder se je bil s starši preselil v Kamnik. Lani mu je umrl oče in od takrat je bil tudi najskrbnejši brat svoji sestri, medtem ko druga dva brata živita v Franciji in Italiji.

Med starimi delniškimi družbami pa jih je 26 zvišalo delniške glavnice od 83.1 milij. na 164.0 milij. din. V istem času pa je 24 delniških družb svojo delniško glavnico znižalo od 301.6 na 225.3 milij. din. Zvišanje delniškega kapitala znaša torej 80.8 milij., znižanje pa 76.2 milij. din. tako da skupno rezultira še zvišanje za 4.6 milij. din, kar da skupno z delniško glavnico novo ustanovljenih družb povišanje delniškega kapitala v državi za 69.8 milij. din.

Smrtna kosa
V Petrovcih pri Križevcih je umrl Rudolf Dečman, sin uslužbenca državne železnice, — V Pečniku pri Celju je umrla Uršula Sojč, mestna revar stara 87 let. — V Celju je umrla Marija Topolovšek, zasebnica stara 81 let.

Lepa nagrada
Kakor poročajo iz Maribora, so oblasti razpisale 3000 dinarjev nagrade za tega, ki bi izsledil ali ujel enega najbolj nevarnih članov razbojniške tolpe in njenega vodjo Jožefa Kodra. Koder, ki je star 29 let in je rojen v Hinjah pri Žužemberku, se že dolgo spretno skriva pred orožniki.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kursu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:		V Italijo:	
Za:	Din:	Za:	Lir:
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 10.00	420	\$ 57.00	1000
\$ 11.65	500	\$ 112.50	2000
\$ 23.00	1000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:

Za \$ 5.00 pošljite \$ 5.75

Za \$ 10.00 pošljite \$ 10.85

Za \$ 25.00 pošljite \$ 26.00

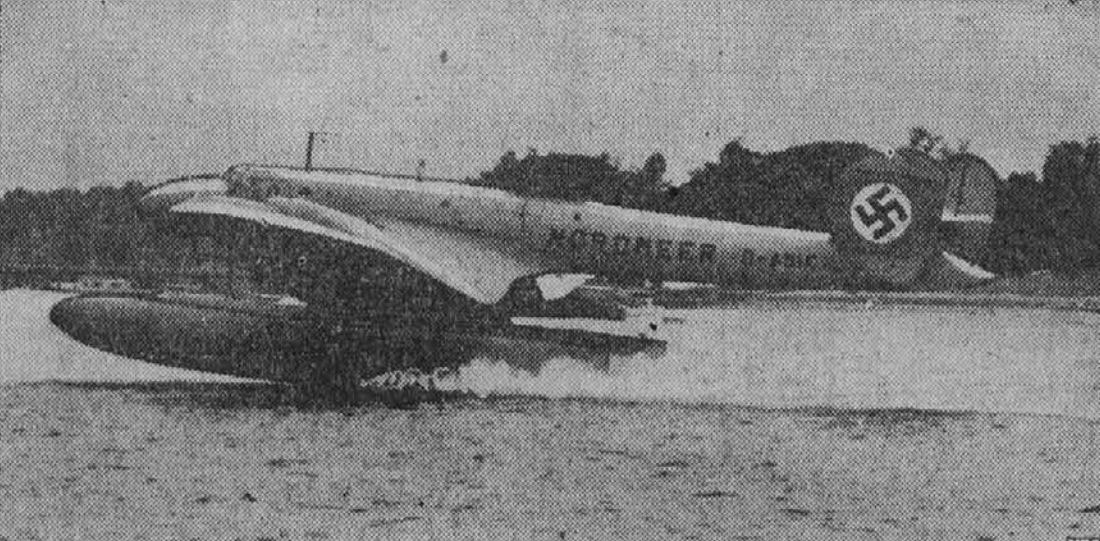
Vsa pisma pošljite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Kapital delniških družb se povečal
Ljubljana, 20. julija. — V teku prvega polletja je bilo letos ustanovljenih 26 novih delniških družb z delniško glavnico 65.2 milij. dinarjev. Lansko leto je bilo v istem razdobju ustanovljenih 25 družb s kapitalom 24.4 milij. din. Delniški kapital je torej pri novo ustanovljenih družbah znatno večji od lanskega leta.

Od letos novo ustanovljenih delniških družb odpade na rudarstvo 3 z delniškim kapita-

POŠTNO PREKOOCESANSKO LETALO

Slika kaže nemško prekoocensko letalo, ki je te dni preletelo Atlantik z azorskih otokov do Port Washingtona, L. I., N. Y., v 17 urah in 30 sekund. Letalo ni letelo nobenkoli višje nad vodo kakor 600 čevljev. Slična letala, izmed katerih je to prvo, mislijo uvesti Nemci za prevažanje pošte med Evropo in Ameriko.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891. Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoj po praznikih. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Edinost Publishing Co. 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telephone: CANAL 5544. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544.

Subscription rates: For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deponirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopolna. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Je tudi vprašanje?

Letno zborovanje ameriških industrijalcev v New Yorku je objavilo v svoji statistiki tudi to, da je industrija v tej deželi točasno več kot dvakrat več obdavčena, kakor je bila leta 1932.

Kjer to sega v tisoce, ali deset tisoce, ali v sto tisoce, se to precej pozna. Dobiček, ki ga služi industrija v takih razmerah, kolikor ga pač služi, izsesa vse sproti davčni vijak.

Za primer naj vzame vsak železniške družbe, ali razne lokalne transportacijske ali utilitetne družbe. Vse tožijo v svojih poročilih in izkazujejo zadnja leta deficite. Posledice so, da take družbe ne morejo najti več investitorjev, ki bi vlagali kapital v taka podjetja.

Davke navijati je lahko, prav tako, kakor na osla naglati težke vreče — ampak kadar je vreč le preveč, se osel zgrudi...

V "Rdeči Purgariji" na Lawndale, kjer je glavni stan slovenskih socialistov, se mnogo govori o "demokraciji" in "svobodščinah". Vsa od "purgarja" Moleka pa doli do clevelanskega "žaljfarja" Barbiča je največji "demokrat".

Extra! Extra! Flash! — Stric Stalin so v Moskvi zgubili svojo priljubljeno pipo. Silno žalujejo po njej. V "Rdeči Purgariji" bodo zdaj stavili predlog, da se zavzamejo njihove federacije ter začno zbirati zbirko za nabavo nove pipe stricu Stalinu.

V Washingtonu so začeli akcijo za zbiranje darov za španske komuniste. Akciji načeljujejo znani irski suspendirani duhovnik O'Flanagan, v ozadju je kajpada poslanik madriške vlade, ki troši težke tisočake za rdečo špansko propagando po Ameriki.

Ali ste že opazili nasprotnike, kako samozavestno in z neko ponosnostjo povdarjajo, kaj pišejo njihovi listi, kako jih omenjajo, kako hvalijo? Ste? In vi, ste vi že kedaj na ta način predstavili svoje katoliške liste in omenili kaj ti pišejo?

jak nasprotnega mišljenja lahko misli, da ima pred seboj prav takega boječega Petra, kakor je stal na dvoru pred dekle v tisti noči, ko je "petelin trikrat zapel"...

KAJ NOVEGA V JOLIETU?

Kaj pa je spet novega v Jolietu, bo morda vprašal ta ali oni bralec Amerikanskega Slovenca. Seveda, novice nam ne zmanjka, zlasti sedaj v poletnem času.

John Kramarich, zast., V NEDELJO 7. AVGUSTA, JE DAN "LILIJE"

Milwaukee, Wis. Teško je mogoče, da bi bilo članstvo katerega drugega društva tako "busy", skozi celo leto, s posecanjem vsakovrstnih zabav in prireditvev, naših sosednjih prijateljskih društev, kakor smo jih še imeli v Jolietu.

Vsako leto enkrat je pa "Lilija" "busy" tudi s pripravami, da zunaj v lep naravi, dostojno sprejme in prav dobro pogosti, vse tiste prijatelje, ki hodijo vračat poset za poset. Tak dan je vsako leto, prvo nedeljo v avgustu. Prostor je tudi že dolgo vrsto let eden in isti, namreč, Gazvodova farma. Torej, v nedeljo 7. avgusta gremo vsi na Gazvodovo farmo.

Tudi otroci, kateri so nam tako lepo zapeli na radio postaji 19. junija, bodo na tem pikniku zopet zažingali nekaj mičnih, domačih pesmic, da bo kar sree poskakovalo. Dekleta pa se bodo zasukala v narodnem plesu.

Otroci bodo pa zopet vsi deležni daril. Za vstopnice so določene lepe nagrade. Prodajajo se po 10c in članstvo jih tako pridno razprodaja, da smo kar v nevarnosti, da jih bo zmanjkalo.

Kuharice bodo letos tudi s po-

se je potruditi, kajti nagrade so jako lepe. Prosil bi vas, da če več ne morete, vsaj vsaki po enega dobite.

se bodo vršile na Willardu v soboto 6. in nedeljo 7. avg. in potem še v Lemontu na nedeljo večer 14. avgusta na hribu pred praznikom Marijnega Vnebovzetja.

Anton Ordina, Chicago, Ill. SE EN KLIC NA PIKNIK

Tem potom še enkrat opozarjam vse člane in članice Družbe sv. Mohorja, da se naj za gotovo udeležbo piknika, kateri se vrši v nedeljo 7. avgusta v prostorih 'Jugoslav Club' na Archer in Narragansett Ave. 5500 South in 6400 West.

Vsak član in članica bi se moral zavedati svojih dolžnosti, ki so, da pomagata Družbi. S tem, da se udeležite piknika, bote pomagali Družbeni blagajni navzgor in s tem bote ob enem koristili sami sebi in svojemu bližnjemu.

Miss Anna Kastigar, hčerka Mr. in Mrs. L. Kastigar, je doživela prav lep suprajz party za svoj rojstni dan dne 26. julija. Veselje se je vršilo v Rock State Parku.

Meseca julija sta obiskala našo naselbino rojaka Mr. in Mrs. John Jeraj iz Chicage. Mudila sta se pri Mr. in Mrs. Louis Bučar na Harps St. Oba,

sešno pažnjo nasičale lačne in hladno, lepo penече pivo, najboljše kakovosti, se bo po exper-tih serviralo na tem pikniku.

Da bodo imeli priložnost do vseh teh stvari, zabave, nagrad in veselja tudi oni, ki nimajo svojih avtomobilov, bo tudi urejeno za brezplačen prevoz na prostor piknika in nazaj in sicer od nekdanje Tamsetove dvorane ob 1:30 popoldne; od zemljišča Slovenskega Avditorija v West Allisu ob 3:00 in od West National in So. 92nd ob 2:30 uri popoldne.

Odbor "Lilije".

SE ENKRAT VABIM

Cleveland, O.

V teh letnih vročih dneh se manj bere, le površno malo pogledamo časopis in gre na stran. Mogoče niso čitatelji tudi mojega dolgega dopisa o dveh slikovnih važnih prireditvah opazili.

Na Willardu naj se zbero tamošnji farmarji, v Lemontu pa vsi 14. avg. iz osrednjega zapada, ker bodo slike pokazane o važnih dogodkih iz obiska župana iz Ljubljane Dr. Adlešiča, ki je obiskal tudi osrednji zapad.

Anton Ordina, Chicago, Ill. SE EN KLIC NA PIKNIK

Chicago, Ill.

Tem potom še enkrat opozarjam vse člane in članice Družbe sv. Mohorja, da se naj za gotovo udeležbo piknika, kateri se vrši v nedeljo 7. avgusta v prostorih 'Jugoslav Club' na Archer in Narragansett Ave. 5500 South in 6400 West.

Miss Anna Kastigar, hčerka Mr. in Mrs. L. Kastigar, je doživela prav lep suprajz party za svoj rojstni dan dne 26. julija. Veselje se je vršilo v Rock State Parku.

Meseca julija sta obiskala našo naselbino rojaka Mr. in Mrs. John Jeraj iz Chicage. Mudila sta se pri Mr. in Mrs. Louis Bučar na Harps St. Oba,

kar bo vsem v korist.

Prostor, v katerem se bo vršil piknik je lep, četudi morda ni tako velik, pa bote vseeno z vsem postreženi. Pridite in pripeljite s seboj svoje prijatelje, da se skupaj poveselimo in tako pozabimo na vsakdanje skrbi in težave.

Joseph Zicherl, preds.

RAZNO IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Zadnji piknik ki se je vršil za cerkev na Mr. Joe Gregorichovih prostorih, je bil dober obiskan in je bil radi tega lep uspeh. Hvala vsem za vašo udeležbo in lepo pomoč vaši cerkvi sv. Roka. Rejaki, bodite prepričani, da vam radi tega, ker ste pomagali cerkvi, prav nič ne bo manjkalo in prav nič ne bote pogrešali tega, kar ste darovali ali potrošili za cerkev.

Vaš poročevalec je dobil v pogovor mladega fanta Mr. Rudolfa Furlana, ki je jako fest fant, sin Mr. in Mrs. Joe Furlana s Tretje ceste. Povedal mi je to novico, da on ni več fant, ampak mladi mož. Torej se je oženil. Da, oženil se je še lansko leto, 13. marca z Miss Helen Mandry. Poročili so ju č. g. Father Plaznik v Morris, Ill. Torej Rudy, želim ti vso srečo v novem stanu.

Dne 23. julija je doživel Tone, iz delnice, ki vodi gostilno, veliko iznenadenje, katerega mu je napravil rojak Mr. John Juvan iz De Pue, Ill. Ta stari prijatelj je privedel s seboj pet mladih muzikantov, ki so igrali na "Accordian harmoniko" jako izvrstno. Najmlajši je star 9 let, najstarejši pa 15 let. Ti fantje so: John Juvan, Vinko Juvan, Edward Jermene, Nick Slapnar in L. Stagnö. Izšolal jih je pa rojak Mr. Frank Juvan tako, da se že sedaj vidi, da bodo nekoč še pravi umetniki.

Miss Anna Kastigar, hčerka Mr. in Mrs. L. Kastigar, je doživela prav lep suprajz party za svoj rojstni dan dne 26. julija. Veselje se je vršilo v Rock State Parku.

Meseca julija sta obiskala našo naselbino rojaka Mr. in Mrs. John Jeraj iz Chicage. Mudila sta se pri Mr. in Mrs. Louis Bučar na Harps St. Oba,

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Obisk

Chicago, Ill. — V spremstvu Mrs. Mary Simec iz Chicage, so posetili naš urad in si ogledali našo tiskarno John Nemanich in Agnes Nemanich iz Tower, Minn. — Miss Agnes Nemanich je učiteljica v Fifield, Wis., John je pa učitelj na Gilbertu, Minnesota. — Hvala za prijateljski poset.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Tukajšnji rojak Mr. Martin Arko z East 59th street je pred kratkim prejel iz stare domovine žalostno sporočilo, da mu je v vasi Male dole pri St. Vidu umrla sestra Alojzija Arko, stara komaj 35 let. Pokojna zapušča doma mater in sestro, tukaj v zgoraj omenjenega brata Martina.

Nov grob na zapadu

Pueblo, Colo. — Tukaj je umrl Anton Virant. Rojen je bil v vasi Želimlje, po domače Strajanov. Tukaj zapušča ženo, enega sina in tri hčere ter sestro Mrs. F. Zalar. Poleg teh še eno sestro Mrs. Majcen v Minnesoti in ravnotam tudi enega brata.

Dodatek k zahvali z Willarda

Pri zahvali za pokojnim John Lukas v šte. 146 Amer. Slov. je bil pomotoma izpuščen stavek ki se glasi: — NAJLEPŠA HVALA VSEM, KI SO DAROVALI SV. MAŠE ZA POKOJNega.

Naznanilo Jolietčanom

Joliet, Ill. — Tukajšnja Joliet City Line je pristala na to, da bo nudila transportacijo z busi pred in 6. in 8. sv. mašo. S temi premembami začne že v nedeljo 7. avgusta. Busi odhajajo s Theodore in Clement St. ob 5:45 in 7:45 zjutraj in pasirajo Bismarck St. doli po Center St. proti cerkvi. Nazaj grede vozijo po ravno isti poti in sicer takoj po mašah. Voznja je 5c. Zaradi tega se rojaki opozarjajo, da se poslužijo vožnje s temi busi. Če bo kompanija videla da bo imela veliko ljudi, bo gotovo to spremembo za stalno obdržala, kar bo tudi za vas ki ste oddaljeni prav.

Mr. in Mrs. Bučar sta vam hvaležna, da ste ju posetili. — Res, tam pri Mr. in Mrs. Bučar je prav prijetno, ker je tam harmonika doma in je večkrat veselo. Tako je prav rojaki. Veselje nam dela življenje bolj prijetno. Pustimo žalost na stran in veseli bodimo, je bolj lušno. — Vsem bralcem tega lista in naročnikom tukaj in v domovini vse se le pozdrave.

Poročevalec

Katoliški Slovenci, podprite svoj list "Amerikanski Slovenec"!

"TARZAN NEUSTRAŠENI"

Pri padcu je Dr. Brooks obupno zakričal in njegov krič je odmeval daleč v džunglo. Ustrasil se je globokega padca. Toda Tarzan, ki je bil viden džungli, ni padel, ampak srečno pristal na tleh z bremenom v rokah. V tem trenutku je že prihitala opica Nkima in zavpila: "Tarzan, Gomagani prihajajo!"

(15)

Tarzan je vedel, da so Gomagani v opojnem jeziku črnci. Vedel je pa tudi, v koliki nevarnosti se nahaja bas sedaj. Divji črnci, katere je razposlal carovnik Kagundo, so namreč zaslišali krič Dr. Brooks in slutili, da je najbrže gozdni vrag kje v bližini, zato so pohiteli, da ga čim prej vjamejo.

(Metropolitan Newspaper Service)

Tarzan pa, ki je slišal njihov lomastenje, je ravno tako naglo kot je bil padel z drevesa, skočil nazaj in klical z Dr. Brooksom vred izginil črncem izpred oči. Četudi so črnci metali za njim sulice, ga nobena ni zadela. Z drevesa na drevo je skakal, prijemačoj se delih in močnih ovijalk.

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Kmalu je prisel ven iz džungle in se napotil skozi dolino proti precej visokemu skalnatemu gorovju. Tam je nekaj dni poprej slučajno zapažil neko votlino in v to votlino je hotel položiti tuja, da bo na varnem in si opomore. Prepričan je bil, da je varen pred divjaki, toda varal se je.

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potekala, obnovi jo in pomagaj listu!

ČASNIKAR PIŠE Z ARAGONSKE FRONTE

Poročevalec švicarskega lista "Neue Züricher Zeitung" svoje-mu listu pošilja tole pisano po-ročilo, ki je bilo napisano v Al-ricanizu dne 16. marca. Dasi je datum nekoliko zastarel, bo po-ročilo samo vendarle dovolj za-nimivo:

Ko sem se med ofenzivo več dni vozil po bojiščih vzhodne Aragonije, sem na svoje oči vi-del, kako silno presenečeni so bil rdeči, ko so nacionalisti ta-ko naglo začeli napredovati. V cestnih jarkih sem našel stotine pušk, ki so jih bežeče čete pome-tale proč. Ob cestah je ležala ce-lo obleka, debele jopice in težki škornji, česar je bilo na tisoče kosov. Pometali so od sebe vse, kar bi jih bilo utegniho količkej ozirati v naglem begu. Ujetniki, ki so bili sami inozemci, so mi potrdili to, kar sem sam videl in opazoval, ter še dodajali, da je bil strah tako velik, da nazadnje vojaki sploh niso več vedeli, kam naj se beže.

V Azaili sem imel priložnost spregovoriti nekaj besedi z ge-neralom Yagueom in domobran-skim ministrom Davilom. Po-vedala sta mi, da je nacionalno armadno vodstvo samo presene-čeno zaradi tako naglega umi-kanja rdečih čet. Posledica tega je bila seveda ta, da je v teku operacij belo armadno vodstvo moralo spreminjati svoj opera-cijski načrt. General Yague je n. pr. imel dva in pol dneva ča-asa, da zavzame Quinto. To na-loro pa je opravil v dobrih 24 urah. Ko je pridrl s svojimi če-tami za mesto, je bilo tam tako malo odpora, da je takoj sklenil svoje čete naložiti na priprav-ljenih 40 avtomobilov, ki so tamkaj čakali drugih nalog, ter udariti na Azailo. Ker je tako naglo pridiral tja, je zajel ves generalni štab 15. rdeče divizije z generalom vred.

Medtem pa so legionarji, pod-pirani od motornih čet, prišli do Andore, tako oklenili Hajar od treh strani, zasedli cesto Mont-alban-Alcaniz in tako napravili nekak žep, v katerem je obviselo kakih 3000 sovražnikov. Le general Varela na jugu, ko je zarzel Montalban in rudnike, je običal v goratem ozemlju.

Ofenziva je bila tako prireje-na, da bi močna reka Ebro krila levo krilo. Reka ima dovolj vo-de ter jo je z višine mogoče do-bro nadzirati. Zato je nemogo-če, da bi od tukaj rdeči mogli poskusiti kak protinapad. Rde-če postojanke ob Ebru leže po-vsod ob bregovih in deloma tik ob cesti iz Caspe v Saragoso.

V Eskadronu sem ravno nale-tel, ko so ujeli šest mož medna-rodne brigade. Eden izmed njih je bil Švicar Adolf Sigg iz Cu-riha, ki je zaslovel po znanem procesu Mühlestein. Z njim sem se dalj časa pogovarjal. Kakor mi je ta rojak povedal in kakor so mi tudi drugi potrdili, ti vojaki že 4 dni poprej, preden so jih ujeli, niso dobili tople hrane.

Zadnje, kar je bilo pred 4 dnevi, je bil riž na vodi. Že pol leta je hrana nezadostna. In že več te-dnov jim ne izplačujejo vojaške mezde po 15 pezet na dan. Sig-ga so zaradi slabega vedenja z drugimi vred pridelihi neki ka-zenski četi. Od njega sem zvedal, da je bilo v tisti četi še 10 drugih Švicarjev, ki mi je tudi imenoval njihova imena. (Čas-nikar navaja imena rojakov).

Zelo je verjetno, da so tudi ti ljudje bili kje zajeti, saj so se umikali prav v naročje generala Valina, ki je sovražnika obkolil, če seveda niso kje preplavali ši-roke reke. Kaj se bo s temi ljud-mi zgodilo, nisem mogel zvedeti, čeprav sem si prizadeval. Malo pa je verjetno, da bi jih postre-žili. Kakor mi je zagotavljal viš-ji časnik v Eskadronu, jih bodo pridelihi posebni kompaniji, ki bo delala ceste.

Od Calande sem se brez ovir mogel peljati ob vseh legionar-skih četah do Andore. Kolikor sem sam videl, ni resnica, da bi se na Francovi strani borilo 30.000 ali pa še več Italijanov. Navzočna je le ena italijanska divizija, torej nikakor ne več ko 8000 mož. K tem pride morda še 4000 inozemcev v tako imeno-vanih "flechas negras". Ino-zemcev je potemtakem v Fran-covi vojski kvečjemu 10% vseh vojskujočih se mož. Kolikor pa sem sam videl, je na strani rde-čih docela narobe. Isto so mi po-trjevali ujetniki. Zdi se in vse kaže, da se na aragonski fronti bore le mednarodne brigade, v katerih pa je vsaj ena petina Špancev.

Neki Madžar, ki sem z njim spregovoril nekaj besed, ko so ga zajeli, mi je rekel, da je bar-celonska vlada svoje španske ljudi potegnili v mesta, isto so storile anarhistične organizaci-je. Tako hočejo oboji v mestih imeti okoli sebe svoje najzanes-ljivejše bojevnike, da so jim v oporo. Boje na fronti pa so pre-pustili kar inozemcem. V Caspe, ki so jo zasedli danes (16. mar-ca) opoldne, so stali za posadko skoro izključno le Francozi in Belgijci, 3000 mož po številu.

ZA NAŠE GOSPODINJE

PRI VKUHAVANJU SADJA
Vkuhanje sadja je delo, ki se mu vsaka gospodinja rada sa-ta posveti. Tako natančno in tako lepo ji tega nihče drug ne opravi — mezga ni nikdar tako dobra, niti kompot tako skrbno vližen v kozarce, če ni gospodi-nja sama vsega nadzorovala.

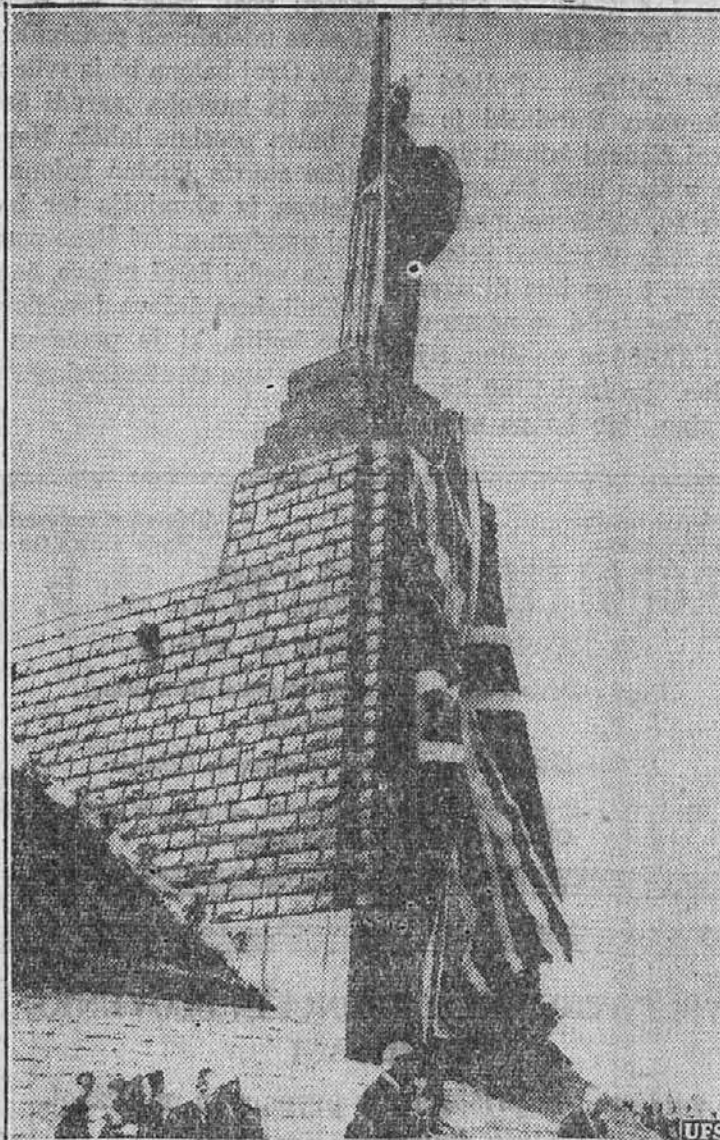
To večurno delo v kuhinji in ravnanje s vsakovrstnim soč-nim sadjem pa postane nevarno vsaki boljši obleki. Tu se vča-sih skorajda res ni mogoče izo-gniti različnim madežem in za-to ve vsaka gospodinja, da pri vkuhanju ne more izhajati brez velikega predpasnika, ki ji dobro zavaruje obleko. Neprak-tičen je bel predpasnik, ki se mu takoj pozna vsak najmanjši madež, razen tega pa tudi po-stih sadnih madežev nikoli več ne izperete. Da se nam pri vku-havanju ni treba bati barvastih sadnih madežev, je najboljša, če si omi-vah, po možnosti vzorčast. Na pisanem črtastem, rozastem, pikčastem ali karirastem tvor-ju so neizogibni sadni madeži

skoraj nevidni. Takšen barvast predpasnik za vkuhanje zavežemo preko lah-ke domače obleke s kratkimi ro-kavi, da nam v bližini štedilnika ni prevroče. Ali pa izdelamo

Obzor in ustanovitelji dr. Vitezov, sv. Florijana št. 44, K. S. K. Jednote ob proslavi 45 letnice ustanovitve društva. Stojči od leve na desno: Joseph Mauretic, šef živeči ustanovitelj; John Likovich tajnik; Wm. F. Kompare predsednik; Rev. B. Ambrožič, O.F.M. duhovni vodja; Karl Medosh, šef živeči ustanovitelj.

SPOMENIK V POČAST BRITANIJI

Slika kaže spomenik, ki so ga odkrili v Boulogne, Francija, ko je izstopil na francoska tla angleški kraljevi par ob obisku Francije zadnje dni.

predsednik v obliki halje, ki jo spredaj zapnemo z gumbi.

Najboljše zavarujemo obleko s predpasnikom, ki ima rokave. Seveda pa morajo biti takšni ro-kavi dovolj ohlapni in tudi kratki, tako da jih lahko oblečemo vrh obleke in da nas pri delu ne ovirajo.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Francoska juha

Zreži na rezance pol korenja, eno kolerabo, pest zelenega fi-žola, pol koreninice, peteršilja, eno zeleno in pol glavice ohrov-ta. Vse to operi in deni na reše-to, da se odteče. V primerno ko-zico deni žlico masti in ko je vroča stresli vanjo žlico drobne zrezane čebule; ko zarumeni, prideni žlico presnega masla in ko se speni, žlico moke; narahlo premešaj in zalij z dvema in pol kvartii goveje juhe. Dobro je da temu prideneš še nekoliko sve-žih, ali suhih poparjenih gob, katere si poprej zrezala na tan-ke rezance in če imaš par žlic ze-lenega graha. To naj nekaj časa vre, nakar prideni še na rezan-ce zrezana in v maslu in čebuli pražena jetra. Prideneš pa lah-ko tudi kake ostanke pečenke ali drobovino od piščancev. V po-sodo, v kateri hočeš dati juho na mizo, deni kake dve zrezani in opečeni ali v presnem maslu praženi žemljici, na katere vlij juho. Namesto žemljic pa lahko tudi vkuhaš v juho nekoliko ri-ža. Toda pomni, če vkuhaš riž, potem prideni jetra šele tedaj, ko je riž že kuhan, drugače po-stanejo jetra trda.

Švicarske omelete

Skuhaj pol funta jabolčne če-zane in napravi primerno števi-lo omelet. Na vsako omeleto daš žlico čežane, malo strklačš vsa-ko omeleto skupaj in jih položiš

(najbolje v lončeno), v za peko pripravno posodo. Nato vtepesi sneg iz nekaj jajc, ga daš na vrh omelet, porineš posodo v pečico in jo pustiš notri, dokler sneg ne zarumeni.

Smetanov krompir

Skuhaš dva funta krompirja kar v oblicah. Ko je kuhan ga olup, nareži na kocke ali rezine, katere lepo oprazi na presnem maslu. Potem razvrkljaj eno jajce v panji kislega mleka — (še bolje v kisl smetani), osoli, polji krompir s tem in vso goščo počasi praži na ognju. Nato po-tresi jed s sesekljanimi drobnja-ki in daj s solato na mizo.

PRAKTIČEN NASVET

Škripajoča vrata so zelo ne-prijetna in motijo mir, še bolj pa dražijo živce današnjega člo-veka. Treba je ležaje namazati z oljem. Če olja nimaš pri roki, odrgni mesta kar s svinčnikom, pa te vrata ne bodo več motila s škripanjem.

ZDRAVSTVO

TUDI S SOLJO JE TREBA PREVIDNOSTI

Kuhinjska sol med zdravniki ni na dobrem glasu, od kar se je izkazalo, da izvira cela vrsta organskih, presnovnih in dru-drugih motenj iz relativno ne-znatnih količin te snovi, ki jih porabimo vsak dan z normalno hrano. Ker dela prepoved ku-hinjske soli v mnogih takšnih primerih prave čudeže, so iz te-ga sklepali, da je sol tudi eden izmed bolezenskih vzrokov in so govorili o splošnem zastruplje-nju s soljo, kakor govore o za-strupljevanju kulturnega člove-štva z alkoholom, nikotinom in drugimi dražili, ki jih ljudje u-živajo v prevetkih množinah.

V ZARI 45 LETNICE

Drugi zdravniki in biologi pa menijo, da povzročajo kuhinjska sol bolezenske znake le tedaj, če je organizem že pokvarjen. Po-slabšuje le motnje, ki že obstoje. Zdravo telo ima naravno potre-bo po soli in to se kaže posebno pri pretežno rastlinski prehra-ni, ki dovaja telesu le malo na-trija.

Da učinkuje dodatna kuhin-j-ska sol posebno ob rastlinski prehrani, na presново zdravega človeka v resnici ugodno, za to je zbral nove dokaze göttingen-ski profesor Hans Glatzel. S svojimi poskusi je dognal, da se škrob po slini v navzočnosti nor-malnih količin kuhinjske soli lažje razčlenja. S tem se pospe-ši spreminjanje škroba v slad-kor. Nadalje je Glatzel dognal, da ojačuje sol učinek inzulina, prepričan pa je, da ima bistven delež tudi pri drugih presnovnih dogajanjih.

OPIJ IN KOKAIN — LEK IN POGIN

Kaj pravi opij...

Zdravniški veščaki so pred nekaj leti sestavili statistiko pet in dvajsetih držav, iz katere je razvidno, da vsak bolnik pora-bi letno povprečno 450 miligramov opija, bodisi v zmesi mor-fina, kodeina ali heroína. Ako bi recimo vsi ljudje na zemlji — moški, ženske in otroci — obo-želi za kako boleznijo, ki bi zah-tevala od njih uživanje opijskih zdravil, bi morali imeti na raz-polago letno 786 ton opija.

Sedem sto šest in osemdeset ton!

Koliko pa pridelajo tega stru-pa v resnici?

Po uradnih podatkih, ki pa se-veda zaostajajo daleč za dejan-skim stanjem, kajti opij in ko-kain sta pravi eldorado za tiho-tapec in prekupčevalec, ga pri-delajo okoli osem tisoč ton, to-rej desetkrat več, kakor ga po-trebujemo. Ako tem osmim tiso-čem dodamo še dvakrat osem ti-soč ton — kar nedvomno še ne presega tihotapske statistike,

dobimo količino, ki je pet in dvajsetkrat večja od količine, ki jo rabi zdravniška veda...

In kam gre vsa ta ogromna gmota strupa?

Odgovor ni težak.

A kokain

O kokainu pa pravijo zdrav-niki, da ga rabijo za svoje na-mene bore, bore malo. Samo let-nih sedem miligramov na osebo. Po tej navedi bi vsa človeška družina porabila samo dvajset-ton kokaina na leto.

V resnici pa ga proizvajata samo obe Nizozemski Indiji let-nih dvanajst ton za izvoz. Peru in Bolivija ga izvažata pet ton, v Nemčiji ga proizvajajo na-daljšnjih pet ton, a Švica poldru-go ton. To pa še ni vse. Na sve-tovnem trgu je po mnenju ve-ščakov do petdeset tisoč ton ko-kaina!

Uživalcem opija in kokaina se potemtakem obetajo še lepi ča-si, je zapisal jokohamski list "Spelt Goods Reporter".

KAJ NAPRAVI NEPREVIDNOST

Zagreb, 19. julija. — Včetaj popoldne okrog 4. ure je streljal kmet Nemčič v vasi Polarec pri Križevcih s staro puško, ki jo je nabijal spredaj in uporabljal za to tudi bombaž. Ko je ustrelil, je goreči bombaž iz puške padel na sosedno hišo, ki se je takoj vnela. S te hiše se je ogenj pri-šel zelo hitro širiti tudi na ostale zgradbe. Nad dve in pol uri je trajalo, da je prišla vest o ne-varnem požaru do Križevcev, kjer so klicali gasilce na pomoč. Gasilci iz Križevcev so prišli v Polarec šele okrog 9. ure. Tam so našli že tudi gasilce sosednih vasi, ki so skupaj reševali, kar se je dalo in gasili. Na nesrečo so v vasi le trije veliki vodnja-ki, globoki nad 30 m, iz katerih ni bilo mogoče črpati vode. Za-to so vozili vodo za gašenje iz 1100 m oddaljene vasi v sodih. Navzlic izredno napornemu de-lu ni bilo mogoče doseči kakšne-

BANDITI UBILI SAMOTARJA

Algonac, Mich. — Do smrti pobitega so našli na njegovih malih farmi, na kateri se je ba-vil s kokošerjo, štiri milje od tukaj, 40 letnega samskega Aug. W. Roila. Domneva se, da se je izvršil roparski umor, kajti policija ni mogla najti v hiši denarja, dasi je bilo zna-no, da je imel mož vedno pri sebi \$400 do \$500.

IŠČEM ZENO

srednje starosti brez otrok za hišna dela. Jaz sem vdovec s tremi otroki, star 51 let in imam stalno delo \$35.00 na te-den. Delam 15 let na enem kra-ju. Katero bi veselilo, naj mi piše v hrvatskem jeziku na na-slov: Mr. J. W. M., P. O. Box 5767, Chicago, Illinois.

URADNO NAZNAVNO

New York, N. Y.

Na osnovi odredb Zakona o ustrojstvu vojske in mornarice pozivljajo se vsi državljani Jugoslovije, ki stanujejo na področju tega Kr. generalnega konzulata, in to v: Alabama, Connecticut, Delaware, Di-strict of Columbia, Florida, Georgia, Maine, Maryland, Massachusetts, Mississippi, New Hampshire, New Jersey, New York, South Carolina, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Vermont, West Virgi-nia, Virginia, Cuba in Canal Zone, in kateri imajo da po zakonu odslužijo vojni rok ali da uredijo svojo vojno obvezo, da se na dan **14. avgusta 1938** jeta ob 10 uri popoldne pred-stavijo pred Regrutno komisijo Kr. generalnega konzulata ra-di ocene in sposobnosti za voj-no službo. Regrutiranje, t. j. pregled vojnih obveznikov se se bo vršilo v pisarni Kr. gene-ralnega konzulata v New York-u, 745 Fifth Avenue.

Tisti, ki se temu pozivu ne oglaš in svoje prisotnosti ne opraviči, podleže kazenskim prepisom Zakona o ustrojstvu vojske in mornarice.

Iz pisarne Kr. generalnega konzulata v New York-u.

MOLITVENIKI

Vsem, ki so nas zadnje mese-ce popraševali po molitveniku "DUŠNA PASA", ki ga je spi-sal škof Friderik Baraga in so ga izdali preurejenega v starem kraju javljamo, da smo jih do-bili v prodajo in zalogo.

Molitvenik "DUŠNA PASA" stane.....\$1.50.

V prodajo smo dobili tudi molitvenik "SVETE MASE", ki ga je sestavil in priredil č. g. Vital Vodusek. Tudi ta molitvenik stane.....\$1.50.

Tretji molitvenik, ki smo ga prejeli te dni v prodajo je "SLA-VA GOSPODU" ki stane tudi \$1.50.

Naročilom je pridjati potreb-ni znesek in poslani na:
KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Vabilo na PIKNIK

ob proslavi 45 letnice ustanovitve društva

Vitezov sv. Florijana,

št. 44, K.S.K.J., So. Chicago

v nedeljo, 7. avgusta 1938

V KOWALSKI GROVE

na 1017 Burnham Ave., Calumet City

Na pikniku bo vsakovrstna zabava in ples, razna okrepeila in pijače ter sveže pečena jagnjetina. — Vstopnina na piknik in voznja tja in nazaj samo 25c. za osebo.

"A NJEGA NI..."

FRANC KOLENC — POVEST IZ SVETOVNE VOJNE.

Dekle si je z robcem zakrilo oči in krčevito zaihtelo. Že med potjo so jo žgale solze in jih je le s silo zadrževala. Sedaj so jo moči zapustile.

— O, Jaka, Jaka! — je obupno vzkliknila.

Fantu je bilo težko pri srcu. Začutil je gorje, kakršnega še nikdar v življenju. Radi nje je trpel, ki jo pusti samo, zapuščen, v tugi in solzah. Poznal jo je, zato je vedel, da mu ostane zvesta in bo trpela, dokler se ne vrne. In če se sploh ne vrne? ... Stresel se je kakor da ga je pičil gad. Na to ni smel misliti.

— Anica, ljuba moja Anica, — jo je privil k sebi in ji šepetal z mehkim glasom — ne jokaj! Glej, kako veselo sije solnce in ptički pojo v gozdu. In dan je tako lep.

Anica je obrisala solze. Nekoliko gorja je izjokala in pri srcu ji je bilo lažje. Milo se je ozrla fantu v oči. Polagoma se mu je izvila iz objema.

— Jaka, sama ostanem! — je dahnila tiho in je povesila oči, ki so se zopet začele sumljivo svetlikati. — Oh, moj Bog, kako sem nesrečna!

— Potolaži se, Anica, — ji je govoril tiho fant, — kmalu bo zopet vse dobro. — Proti lastnemu prepričanju je govoril, zato je bil glas negotov.

Dekle je čutilo iz besed prisiljenost. Trpko se je nasmehnilo in odvrnilo:

— Dobro? Jaka, nikdar več ne bo dobro. Ta kruta vojska je uničila našo srečo. Oh, koliko gorja je prinesla naši hiši! Iztrgala nam je Martina, ugrabila Jožefa. Uboga brata! Sedaj je iztegnila kremplje po Štefanu.

Krčevit ihtljaj ji je pretrgal besedo. Omahnila je fantu na prsi in pritisnila na oči robcem.

Jaka je molčal. Srce je bilo prazno. Ni vzklikla v njem nobena tolažilna beseda.

— Da, tudi Štefan bo moral iti — je nadaljevala Anica tiho, ko da govori sebi — in ... in ... tudi ti, Jaka, tudi ti, moj edini ...

Z vsi silo je ovila roke fantu krog vratu. Vsa je drhtela.

Jaka je čakal, da se izjoče. Nežno jo je objel in na čelo ji je dahnil rahel poljub.

— Jaka, ne smeš oditi — je zakričalo čez nekaj časa dekle, ko da se je vzbudilo iz težkih sanj. — Ne pustim te!

Še bolj se je stisnila k njemu.

— Anica! — jo je stresel Jaka. — Anica, pomiri se! Zakaj se tako mučiš?! Saj se ne bodeva ločila za večno. Vojske bo kmalu konec in potem se vrnem.

— Ah, vojska, vojska! — je tožilo dekle. — Grozna vojska! Ali ljudje ne bi mogli živeti brez nje? Sovražijo se in prelivajo nedolžno kri. Ali ni to strašno?

Fant se je zgrozil, ko je slišal težko obzodbo.

— Izbij si vse to iz glave — je prosil Anico. — Preveč se vznemirjaš. Veruj mi, da kmalu dočakamo mir in potem bo vse gorje pozabljeno.

Dolgo sta že stala. V daljavi je zapel zvon. Jaka je začudeno prisluhnil. Kakor kratek trenutek je potekla ura.

— Anica, iti bo treba — je zašepetal. Dekle ga je žalostno pogledalo.

— O, ostani še! — se je stisnilo k fantu in mu položilo glavo na prsi.

Molčala sta nekaj časa. Čutila sta, da ju trenutek slovesa zlomi.

— Anica, jutri odidem — je vzdihnil Jaka. — Zapustiti bom moral dom, starše in — tebe, ljuba moja Anica ...

Dekle je glasno zajokalo. Fantove besede so ji zadale globoko rano.

— Oh, kako sem nesrečna! — je vzkliknila obupno. — Sama, čisto sama ostanem ... Jaka, kdo me bo tolažil? O, vi brezsrčni — je naenkrat izbruhnilo iz nje — ki ste začeli vojsko! Ali vas ne preganja prelita nedolžna kri? Kako krčevit je jok mater, deklet in otrok! Ali ste gluhi

Glas ji je odpovedal. Liki vtelesen obup je stala in upirala oči proti nebu.

— Anica, Anica, kaj delaš? — se je strasil Jakob. — Umiri se, prosim te! Glej — jo je spustil in sklenil roke — s sklenjenimi rokami te prosim, ne razburjaj se! Obupam, ako zbolíš in ne bom mogel biti pri tebi! ... Anica — jo je zopet prijel za roko — ti moraš biti močna. Pomisli na očeta in mater! Štefanov odhod ju popolnoma zlomi. Ti ju boš morala tolažiti in podpirati ...

Dekle je zatrla bolest. Čutilo je, da ima Jakob prav. Zavedla se je, da jo čaka sveta naloga. Edina opora bo svojim ubogim staršem.

— Res, Jaka — je odvrnila tiho — očetu in materi bom morala lajšati težke dni ... O, uboga mama, koliko trpi! Noč in dan joka. Sedaj pa bo še huje, ko izgubi tudi Štefana ...

Iz daljave se je vdrgič zaslísal glas zvona. Jaka se je nervozno zganil.

— Anica, ali slišiš? — je vprašal nežno. — Zadnji čas, da greva ... Z Bogom ...

Močno jo je stisnil k sebi, jo poljubil in nato spustil. Molče sta si zrla nekaj časa v oči.

— Kajne, da boš mislila name in molila, da me Bog obvaruje nesreče.

— O, kako moreš to vprašati? — je vztrepetao dekle. — Vedno, vedno bom pri tebi in molila bom ... Glej, k temu križu bom prihajala in kleče prosila trpečega Kristusa in žalostno Mater, naj odvrata od tebe vsako nevarnost ...

Utihnila je in prijela fanta za roko.

— Jaka, poklekni!

Zaupno sta se zgrudila na kolena. Proseč vzdih se je dvignil k Onemu, ki je v usmiljeni ljubezni objel vse človeštvo.

Ko sta se dvignila, sta čutila v srcih mir. Pred znamenjem so rastle bele marjetice. Anica je utrgala eno.

— Jaka, imej jo za spomin na ta trenutek — jo je izročila fantu. — Spremlja naj te v tujino.

— Hvala ti, ljuba moja Anica — se je hvaležno nasmehnil fant. — Čuval jo bom in ko se vrnem, ti jo pokažem ... Sedaj pa z Bogom!

— Z Bogom, Jaka, z Bogom ...

Še en objem, vroč poljub in zavila sta vsak proti domu ...

Ko se je Anica ozrla, je Jakob že izginil. Ustavila se je. Zdelo se ji je, da se zgodi. Moč jo je zapustila. Pri srcu jo je zabolelo in iz oči so ji zopet privrele solze. Te lo ji je drhtelo.

— Jaka, Jaka, vrni se! Ne zapusti me! — je obupno vzkliknila in pokopala obraz v dlani ...

POLJSKI VZLET V STRATOSFERO

Kodanj, julija. — Poljski letalski kapitan Burzinski je na poti skozi Kodanj izjavil, da namerava v času med 10. septembrom in 10. oktobrom prekositi za 5 km sedanji rekord poleta v stratosfero, ki ga ima Steevens. Kapitan Burzinski se namerava povspeti 27.000 m v višino. Njegov balon bo imel 2700 kv. m prostornine ter bo po svojem

obsegu večji kakor vsi baloni, ki so se udeleževali podobnih poletov. Ovoj balona bo iz svile namestu iz kavčuka, zaradi česar bo balon posebno lahak. Neprodušno zaprta kabina balona bo izdelana iz aluminija ter bo v njej prostora za tri člane posadke. Za sedaj še ni gotovo, če bodo Zedinjene države dovolile nabavo helija, ki je potreben za izvedbo tega stratosferskega poleta.

Telefon v uradu: Plaza 4610
Telefon v rezidenci: Hyde Park 6410
RUDOLPH P. ZALETEL, M. D.
SLOVENSKI ZDRAVNIK IN KIRURG
Urad v Hyde Park in Kenwood National Bank Bldg.
Sobna številka urada 516
1525 East 53rd Street, Chicago, Illinois
Ordinira vsak dan od 1 do 5 popoldne in od 6 do 8 zvečer.
Ob sredah in sobotah po dogovoru.

ВСІ КАТОЛІСКИ СЛОВЕНЦИ ІН СЛОВЕНКЕ V CHICAGI

vaobljeni, da pristopite k prvemu in najstarejšemu društvu v naselbini,

Dr. sv. Štefana

ŠTEV. 1, K. S. K. J.

Smrtninska zavarovalnica — podpora v boleznih — preskrba dostojnega pogreba — šport za mladino.

Odbor za leto 1938:

ANTON BANICH, predsednik, JOHN PRAH, tajnik
ANTON KREMESEC, blagajnik.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmjerne.

DVA KRASNA PREDMETA

Narejena z nezlomljive medenine, ki se ne ubije.

Ta-le krasni oltarček, ki ga vidite na tej sliki je 9 in pol inčev visok. Vlit z medenine, ki se ne ubije, če pade z rok. Barvan trpežno z krasnimi barvami. S tem oltarčkom gre skupaj krasen kip Marije, Presv. Srca Jezusovega, ali pa Male Cvetke sv. Terezije. Tudi kipi so vlit z nezlomljive medenine.

Cena \$2.00

— V vašem domu je gotovo prostor za ta lepi oltarček, ki bo vam okrasil vaš dom.

"GOD BLESS OUR HOME"

To je krasna platica vilita iz nezlomljive medenine. Krasno barvana v "Ivory" (slonokoščene) barve, z rdečim Božjim Srcem sredi, ali pa zlate barve. Platica je pravi kras za vsako hišo. Lep kras bo to za vaše sobe.

Cena 75c

Oba navedena predmeta si lahko naročite tudi po pošti. Vse kar je treba je, da naročilu priložite potreben znesek in zraven omenite natančno kateri kip izmed navedenih treh želite z oltarčkom, ali Marijinega, Presv. Srca Jezusovega ali Male Cvetke sv. Terezije in poslalo se bo vam naročilo po vaši želji. Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trank

Samomori.

To je zelo kočljiva roba. Že pred leti so bili samomori na dnevnem redu, zdaj so se zopet povrnili. Tam v Clevelandu je bilo nekaj slučajev, in Anton Jankovich se je vsedel za mizo in pisal o samomorih, in Molek je sfiskal na ti podlagi članek v Prosveti. 'Katoliški business' mu je naslov. Najprej jih dobijo slovenski duhovniki, potem pada tudi po katoliški cerkvi.

Vsak slučaj se mora presoditi posamezno. To je vrlo težka naloga. Celokupni zdravniki lahko nekaj zapiše, je pa vprašanje, če je pravilno sodil. Tak običaj je veljal v starem kraju pri samorih in pokopih. Tudi kaj je bolj pripuščeno zasebni sodbi. Zadeva takega sodnika (?) je, ako n. pr. tak zasebni sodnik sodi, kakor bi bil prav nezmožljiv, da se je ta in oni umoril zavestno in se mu ni o-mračil razum. Za to pa ne gre, pride pa pred sodbo.

Čemu se g. Molek huduje? Med katoličani ga take zadeve ne morejo brigati ali zanimati. Drugo pa je, če se kaj takega pripeti med socialisti. Piše: "Vzrok dvojne tragedije. Pokojnika nista hodila v cerkev in versko sta bila pasivna; izjavila sta celo, da želita oba biti vpeljena po smrti. Vzlic temu so se njuni bližnji trudili za katoliški pogreb in celo župnik se je zanimal za to". Ne sodim, ker niti ne smem, vem pa in poznam, kako je, če duhovnik odreče.

Pustimo tisto 'se je zanimal'. Pokopje. G. Molek pribije: "Vse kaže, da ostane še — business. Vsak pogreb, vsaka maša prinese toliko in toliko in vsak ameriški dolar brezvercev kakor vernikov, je brez križa". Stara lajna. Če ni pogreba, je far trdosrčen, fanatičen, brez usmiljenja, brez sočutja, ni pastir, far pač je, ako je pa pogreb, je pa — dolar. Ni treba tega pribijati, je že davno pribito. Je kos duhovniškega bremena.

Ampak g. Molek udari prav po katoliški cerkvi. Najmanj pri ti cerkvi ni doslednosti, in prav socialisti skušajo ali morajo to cerkev poučiti o doslednosti. Poslušajte: "Kar bi radi danes pribili, je to — kar poudarja tudi naš dopisnik Jankovich — da v katoliški cerkvi ni nobene doslednosti, niti tedaj ne, kadar gre za samomorilce, ki v življenju niso marali za cerkev!

Sploh opažamo zadnja leta, da slovenski župniki — ne bomo rekli povsod, vendar v več krajih — s posebno naslado uprizarjajo lov na trupla svobodomislicev oziroma takih, ki že dvajset ali trideset let niso videli cerkve od znotraj. Vedno so na straži, kakor jastrebi —

Eh..er..saj niso take hude skušnjave, verske skušnjave! Hudo je g. Molku pri srcu in ker se "to infamno početje vsi v interesu reklame, da se v tem katoliška propaganda lahko baha, da "ob smrti grede vsi v cerkev". Tu je pes pokopan. Najprej mu odkrito povem, da sem tudi jaz zoper te ko katoliško propagando, je je to robe kaj, ki se baha, ako so koga pač le "prinesli" v cerkev. Ako se je pa kakemu samomorilcu omračil duh in ni bilo drugih zaprek po katoliških zakonih, in se je kakor pravimo "izgubljen" vrnil v očetovo hišo", in upam, da se bilo tako prav pri — Cankarju, potem vam res ne morem pomagati, ako se jezite radi katoliške in cerkvene nedoslednosti, ko se vam pri tem res precej zmeša vasa župa, rdeča štrana. Je pač to ko od tistega dogodka, ki se je dogodil pri največji svetovni drami v Jeruzalem, ko je bil razbojnik slišal rajski glas: "Se danes boš z menoj v rajju". Drama se ponavlja, in osebe so drugačne, in meso razbojnika je lahko kak zopeljan — socialist.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

NAROČNIKOM "Amrikanskega Slovenca" in "Novega Sveta" v Pueblo, Colorado

sporočamo, da katerim je naročnina potekla na eni ali drugi list se naj blagovoliijo zglasti pri naši tamkajšnji zastopnici Mrs. Josephine Meglen, na 514 Moffat street in lahko na njenem domu poravnajo naročnino, ali pa če želijo lahko tudi direktno pošljejo svojo naročnino kar na urad imenovanih listov. Mrs. Meglen naša zastopnica je že več mesecev bolana in ne more na obiskovanje naročnikov. Zato prosim, kdor se ne rad bavi, da bi sam pošiljal naročnino na Upravništvo, da naj se zglastijo pri njej in poravnajo naročnino. Naročniki so prošeni da bi to upoštevali.

Uprava "Am. Slov." in "Novega Sveta"

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST
2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Tel. Canal 3817
CHICAGO, ILL.

PO DELU IN TRUDU STE POTREBNI ZABAVE

ZAPOMNITE SI SLEDEČE ŠTIRI TOČKE:

1. Podpisani vodim že več let dobro urejeno gostilno. — Točim vedno sveže pivo, vse vrste vina, žganja in likerje.
2. Za poletno sezono imam krasen vrt zunaj, kjer se lahko odpočijete v hladni senci, ali pa ob hladnih večerih.
3. Na vrtu imam prostor za balincanje, kjer človek najde mnogo zabave ob prostem času.
4. V moji gostilni dobite vedno domači lunč (prigrizek).

Se priporočam vsem!

Martin Ivanšek

(SLOVENSKA GOSTILNA)

Telefon Canal 9713

1759 West Cermak Rd., Chicago, Illinois